ERA POST TELEMATICĂ

Eduard Jurist

— ASTA E CASA, spuse însoţitorul meu. Deocamdată e un prototip, dar în curînd astfel de case vor deveni ceva cît se poate de obişnuit.

Am zîmbit discret. Eram sătul de atîtea invenţii **epocale.** Lucram la Oficiul de brevete şi invenţii şi misiunea mea era să **resping** invenţiile propuse (de aprobarea lor se ocupa alt serviciu), pentru simplul şi bunul motiv că trăiam în centrul unei explozii continui de invenţii şi inovaţii, încît, dacă omenirea s-ar fi apucat să le aplice pe toate, n-ar mai fi avut răgazul să se bucure de eficienţa lor. Omul acesta însă nu venise la mine pe căi obişnuite (să ştiţi că şi în epoca noastră posttelematică, calea obişnuită înseamnă tot cu recomandaţii de sus, din dreapta şi din stînga), ci era pur şi simplu nepotul celei mai bune colege de şcoală a bunicii mele. Şi, de bună seamă, nici în epoca noastră posttelematică, nimeni nu poate să refuze o mica plăcere bunicii, fiinţa aceea minunată cu care rămîneai în lungile seri de iarnă, în timp ce părinţii se duceau la teatru, la cinema, la restaurant şi aşa mai departe. Nepotul era un personaj foarte simpatic. Părea mai curînd un violoncelist la operă (papion, chelie, haină de catifea care lucea intens la coate) decît fizician, inginer de automatizare sau cibemetician al zilelor noastre. Acum, în faţa uşii **casei experimentale** pe care urma s-o vizitez, aşteptam să-l aud pronunţînd unul din acele „Sesam deschide-te”, cu care ne şi obişnuiserăm în ultimul timp. Într-adevăr, „violoncelistul” se apropie de minusculul microfon încastrat în panoul uşii şi spuse:

— Eu sînt…

Deci, ghicisem. Amprentele vocale etc., etc., etc. Dar, spre surprinderea mea, uşa răspunse cu un mic semnal de

recunoaştere, după care se auzi un glas melodios de computer din generaţia 24:

Pentru astă seară, am să te rog să-mi spui cît fac 174 înmulţit cu 72.

M-am întors nedumerit spre gazdă. Acesta afişa o figură indiferentă. Se concentră o clipă, după care spuse:

— 12.528.

— Corect, răspunse uşa şi se deschise.

M-a poftit să intru.

Vedeţi, începu el, cibernetica, automatizarea, tot sistemul computerizat pe care l-am creat noi, oamenii, reprezintă şi cel mai mare pericol pentru umanitate. Ne putem distruge prin exces de civilizaţie. Dacă am reuşit să evităm (cel puţin deocamdată) războiul atomic, dacă luptăm (cu un succes relativ) împotriva poluării, iată că a apărut şi cel mai de temut duşman al speţei umane: robotizarea. Da, pe roboţi i-am umanizat, dar acum a venit la scadenţă preţul. Am devenit noi nişte automate-de-apăsat-pe-buton. Tot ceea ce cîndva fusese o utopie, o fantezie a scriitorilor, azi e o realitate banală. Dacă nu acţionăm imediat, mîine va fi prea tîrziu. Vom deveni nişte brute degenerate, mînuind idioţi geniali. De aceea trebuie găsită calea prin care creierul uman să rămînă în continuare activ.

I-am înţeles ideea. Era interesantă.

— Şi dacă locatarul are un mic calculator de buzunar?

— Nu se poate trişa. Calculatorul uşii nu răspunde decît dacă verifică că operaţia a fost făcută cu consum de bioelectricitate.

Mi-a făcut semn să-l urmez într-un living sobru, dar foarte comod. încastrat în bibliotecă, se vedea barul. Îmi făcu semn să mă servesc.

— Apăsaţi pe butonul verde…

— Totuşi? am zîmbit la gîndul că „pe ici, pe colo”, „violoncelistul”-inventator se dovedise mai îngăduitor. Am apăsat pe butonul verde. Dintr-un difuzor ascuns se făcu auzit glasul computerului:

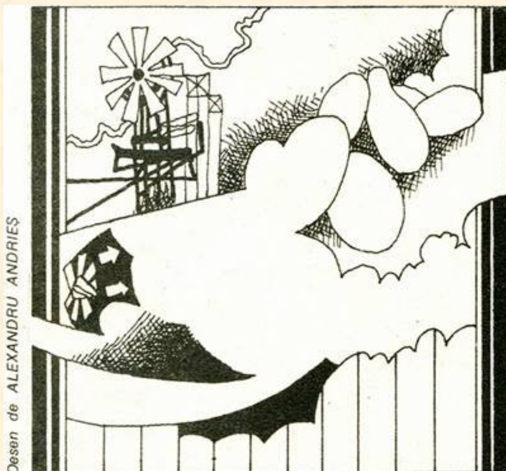
Burbon sau Napoleon?

— Un Napoleon... am ridicat din umeri. Un whisky eram gata să-mi torn şi singur fără ajutorul celei mai avansate tehnici telematice.

Lupta de la Waterloo? se auzi din nou glasul.

— 1815, am spus maşinal (aveam memorie bună).

18 Brumar?

Lovitură de stat. Directoratul înlocuit cu consulatul. Am recitat, e drept, cu oarecari ezitări. În bar clipi o luminiţă verde, grilajul se trase în lături şi sticla de whisky înaintă spre mine pe o tavă cu două pahare şi o cupă cu bucăţi de gheaţă...

— Începe să devină palpitant, am spus pe gînduri...

— Vreţi sa vizitaţi locuinţa?

Am acceptat cu plăcere. Am intrat în dormitor.

— Să presupunem că vreţi să mergeţi la culcare...

Gazda îmi propuse sa mă lungesc în pat în ciuda faptului că nu eram în pijama. M-am aşezat, şi în clipa aceea am fost propulsat (dar cît de elastic!) pe covoraşul din faţa patului. Automat se declanşa o muzică ritmica şi glasul computerului mă anunţa:

Înainte de culcare, nu uita să faci mişcare.

Începea programul de gimnastica nr 5.

După dormitor am vizitat sufrageria, de fapt un fel de birou cu o masa de o forma ovoidală. Am luat loc pe un scaun foarte comod. În faţa mea era un obişnuit ecran de presă pe care puteai citi ultimele ştiri sau viziona un program Tv. Am aprobat cu satisfacţia că ceva din obişnuinţele şi comportamentul bărbatului modern nu fuseseră sacrificate. Gazda îmi ghici, evident, gîndul:

— Eroare! Sa admitem ca azi aveţi un chef grozav să mîncaţi o friptură de porc. Nimic mai simplu. Aici aveţi tabloul de comandă care vă aduce pe transportorul energetic felul dorit.

În tăblia mesei se deschise un capac şi în faţa mea se afla nu unul din acele borcane sau tuburi binecunoscute din comerţ care s-au generalizat dupa ce fuseseră iniţial doar pentru cosmonauţi. Nu! Era o autentică friptură de purcel de lapte natur, foarte îmbietoare.

Am procedat aşa cum era firesc Am început să tai din ea. În clipa în care am dus furculiţa la gură ecranul s-a luminat şi am putut urmări „în direct” un fel de radiografie color în care vedeam foarte limpede procesul de asimilare din organismul meu. La un moment dat pe ecran s-au aprins semnale luminoase şi acelaşi computer grijuliu vorbi din pereţi:

STOP! Ai ajuns la limita admisibilă (într-adevăr, luasem musa şi eram sătul). **Să-ţi fie de bine!**

După care tăviţa pe care era farfuria se puse în mişcare şi banda transportoare o făcu să dispară.

— Ingenios, am spus. Şi din nou am întrebat: dacă trişez? Iau masa şi în oraş?

— Imposibil. Computerul are în permanenţă analiza generală şi, dacă e cazul, vă închide în casă şi vă obliga să postiţi o zi sau două pînă se restabileşte echilibrul hidrocarbonatelor.

A fost o seara plăcută. La plecare, gazda îmi propuse să mă conducă cu maşina. Am acceptat.

— Şi maşina e „cifrată”? am întrebat.

— Desigur. Dar nu e nici o problemă.

Întoarse cheia şi, aşa cum mă aşteptam, se făcu auzită o întrebare:

Definiţi efectul Mossbauer.

„Violoncelistul” se întoarse jenat spre mine.

— Nu cumva... vi-l amintiţi?

Am ridicat din umeri.

— Nu face nimic... nu locuiesc departe şi o mică plimbare mi-ar face chiar mare piacere.

Ne-am urat noapte bună şi ne-am despărţit.

Cîteva zile în şir am meditat la cele văzute, la ideile propuse de ingeniosul inventator. În cele din urma, am făcut un referat bine argumentat pe care l-am înaintat şefului departamentului în care lucram. Răspunsul l-am primit în timpul cel mai scurt.

— Mă mir din partea dumitale, mi se adresă şeful, că ai avut aplombul să susţii fleacurile astea... Dealtfel, spune-mi, e adevărat ce-am auzit, că solicitantul este un nepot al bunicii dumitale?

— Nu chiar, am spus încurcat. Nepotul bunicii mele sînt chiar eu. Dar, ce-i drept, bunica lui şi a mea au fost colege...

— Ei, vezi, dragul meu?! Cum e posibil! Noi aici trebuie să ne păstrăm întreaga obiectivitate. Sper să nu mai uiţi altădată.

Şi apăsînd pe un buton, uşa biroului se deschise **automat** ca o aluzie la ceea ce nici epoca posttelematică nu vroia să renunţe

